

سوالات انسان و محیط زیست یازدهم / درس ۵

۱- زباله چیست؟

جواب: زباله یا پسماند، باقی مانده موادی است که از آنها استفاده کرده ایم و به آنها نیاز نداریم.

۲- انواع زباله را نام ببرید.

جواب: زباله های خانگی و شهری

زباله های کشاورزی

صنعتی و ساختمانی

زباله های بیمارستانی

زباله های خطرناک

این ارقام، میانگین یک ظرف پسماند خانگی را نشان می دهد و

بنا به شرایط، در مکان ها و نواحی مختلف، فرق می کند.

۳- زباله های خانگی و شهری چیست؟

جواب: عمدتاً از پسمانده مواد غذایی و پوست میوه و سبزی، کاغذ، پلاستیک، قطعات فلزی، شیشه، پارچه و

چوب تشکیل شده است.

۴- زباله های کشاورزی، صنعتی و ساختمانی چیست؟

جواب: شامل ضایعات کشاورزی، فلزات، مواد پلاستیکی و شیمیایی و نخاله های ساختمانی است که در جریان فعالیت های اقتصادی، تولید می شود.

۵- زباله های بیمارستانی چیست؟

جواب: مواد حاصل از فعالیت های پزشکی و درمانی نظیر سرنگ ها، مواد پانسمان و باقی مانده داروها و وسایل جراحی را تشکیل می دهند.

۶- زباله های خطرناک چیست؟

جواب: زباله هایی هستند که تأثیرات شیمیایی و خوردگی، آتش زایی و انفجاری، پرتوزایی و سمی دارند؛ مانند باتری، روغن ترمز، حشره کش، رنگ های روغنی، ضدیخ، لامپ های کم مصرف و فلورسنت، زباله های الکترونیکی مانند رایانه ها و تجهیزات جانبی آن ها، لوح های فشرده، گوشی های تلفن همراه هوشمند و هم چنین زباله های هسته ای یا اتمی. زباله های الکترونیکی مقدار زیادی فلزات سمی و خطرناک مانند جیوه، سرب و کادمیوم دارند.

۷- چرا زباله های بیمارستانی جزو زباله های خطرناک محسوب می شوند؟

جواب: زباله های بیمارستانی و زباله های خطرناک باید با روش ها و شرایط خاصی دفع شوند و رها کردن یا دفن آنها در محیط، صحیح نیست و عواقب زیان باری در پی دارد.

۸- انواع پسماند خانگی را نام ببرید.

جواب: زباله های خانگی و شهری را می توان به پسماند خشک و پسماند تر تقسیم کرد.

۹- خطر بزرگ زباله ها در دنیای امروزی چیست؟

جواب: زباله، فقط مشکل کشور ما نیست. موضوع دفع زباله ها در دنیای امروز یک مسئله بسیار مهم زیست محیطی جهانی است که کل سیاره زمین را به عنوان تنها سکونتگاه بشر در معرض مخاطره قرار داده است. همه کشورها اعم از کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال صنعتی شدن با این مشکل روبه رو هستند.

۱۰- تولید زباله در کشورهای پیشرفته و عقب مانده مقایسه کنید.

جواب: میزان تولید زباله در کشورهای پیشرفته صنعتی بسیار بیش تر است. فردی که در ایالات متحده آمریکا زندگی می کند، نسبت به فردی که در یک کشور آفریقایی ساکن است، ۱۴ برابر بیشتر کاغذ و ۱۹ برابر بیشتر آلومینیوم مصرف می کند و بنابراین، بیشتر به محیط زیست لطمه می زند. ایالات متحده آمریکا سالانه ۱۵۰ میلیون تن زباله تولید می کند. یک استرالیایی یا یک کانادایی سالانه ۶۸۰ کیلوگرم زباله تولید می کند، در حالی که این رقم برای یک نفر در زامبیا کم تر از ۱۰۰ کیلوگرم است.

۱۱- مدیریت پسماند چیست؟

جواب: مدیریت پسماند یا دفع زباله عبارت است از همه فعالیت هایی که برای جمع آوری، حمل و نقل، پردازش، بازیافت، دفن بهداشتی یا انهدام زباله ها انجام می شود.

۱۲- کشورهای مختلف در مدیریت پسماند مقایسه کنید.

جواب: برخی کشورها در مدیریت پسماند بسیار موفق بوده اند و برخی هنوز نتوانسته اند به روش هایی مناسب دست پیدا کنند.

۱۳- در کشور ما کدام سازمان امور مربوط به پسماند را برعهده دارد؟

جواب: «سازمان مدیریت پسماند» که وابسته به شهرداری است، امور مربوط به پسماند را برعهده دارد.

۱۴- زباله های ما چه سرنوشتی پیدا می کنند؟

جواب: حمل، گورستان زباله، سوزاندن زباله، تولید انرژی از زباله، تولید پوسال (کمپوست) و بازیافت

۱۵- زباله های خانگی توسط کامیون های حمل زباله به کجا برده می شود؟

جواب: زباله های خانگی و خیابان ها در کامیون های جمع آوری زباله تخلیه می شوند. سپس این ماشین ها، زباله ها را به «گورستان زباله» می برند.

۱۶- خاکچال یا گورستان زباله چیست؟

جواب: «خاکچال» یا «گورستان زباله» گودالی است که آن را برای انبار کردن پسماند، حفر می کنند.

۱۷- گورستان زباله معمولاً در کجا ساخته می شود؟

جواب: گورستان ها را معمولاً در خارج از شهرها و مناطق مسکونی، بنا می کنند.

۱۸- گورستان زباله چگونه ساخته می شود؟

جواب: پوشش پلاستیکی و خاک رس را مانند آستر در ته گورستان و کناره های گودال قرار می دهند. پس از ریختن زباله در گودال، روی آن یک لایه خاک می ریزند و آن را با بولدوزر صاف می کنند.

۱۹- شیرابه های زباله چگونه آب های زیرزمینی را آلوده می کند؟

جواب: اگر دفن زباله با اصول و شرایط صحیح صورت نگیرد، شیرابه زباله ها به زمین نشت میکند و وارد آب های زیرزمینی می شود.

۲۰- برای جلوگیری از انفجار گورستان زباله باید چه اقداماتی انجام شود؟

جواب: به علت تجمع گاز ناشی از زباله ها در زیر خاک، ممکن است انفجار رخ دهد. به همین دلیل، لوله هایی برای خارج کردن گاز در این محل نصب می کنند.

۲۱- چرا گورستان ها در نواحی پر باران مشکلات بیش تری ایجاد می کنند؟

جواب: گورستان های زباله در مناطق پر باران و مرطوب مشکلات بیش تری از نظر روان شدن شیرابه ها ایجاد می کنند.

۲۲- پیامدهای دفن غیربهداشتی زباله ها را بنویسید.

جواب: اگر زباله ها به طور بهداشتی دفن نشوند یا بخشی از آنها در زمین ها پراکنده شوند، انواع آلودگی ها از طریق پرندگان و دام ها وارد چرخه غذایی می شود و موجودات زنده و انسان را بیمار می کند.

۲۳- پیامدهای پراکندگی زباله در سطح آب ها و زمین های شیب دار چیست؟
جواب: پراکندگی زباله در سطح آب ها و زمین به ویژه زمین های شیب دار موجب سرازیر شدن شیرابه ها می شود و شیوع انواع بیماری های عفونی و خطرناک و تجمع و افزایش جانوران موذی را به دنبال دارد.

۲۴- چرا ما مرتباً به مکان های جدید برای دفن زباله نیاز داریم؟
جواب: حتی اگر دفن زباله به شیوه بهداشتی صورت بگیرد، وقتی گورستان زباله پر می شود باید، به سراغ کندن گودال دیگری برای دفن زباله برویم. بنابراین، ما مرتباً به مکان های جدید برای دفن زباله نیاز داریم؛ چون گورستان ها پر شده اند و یا در حال پر شدن هستند.

۲۵- پیامدهای سوزاندن زباله را بنویسید.
جواب: سوزاندن زباله در دستگاه های زباله سوز نیز مشکلاتی چون آلودگی هوا را در پی دارد و خاکستر های حاصل از سوزاندن آن نیز سمی است و باید دفن شود.

۲۶- کدام کارخانه های زباله سوز گران و پرهزینه اند؟
جواب: احداث کارخانه های زباله سوز به ویژه اگر مجهز به فناوری های پیشرفته باشند و استانداردهای آلایندهای را داشته باشند گران و پرهزینه اند.

۲۷- نحوه تولید انرژی از زباله را بنویسید.
جواب: امروزه با احداث نیروگاه های زباله سوز، انرژی گرمایی و الکتریکی از سوزاندن زباله به دست می آورند.

۲۸- نیروگاه های بیو گاز چگونه کار می کنند؟
جواب: هم چنین نیروگاه های زیستگاز (بیوگاز) با استفاده از گاز حاصل از زباله هایی که منشأ زیستی دارند، برق و گرما تولید می کنند.

۲۹- نیروگاه های بیو گاز در کشور ما در کجا قرار دارند؟
جواب: در ایران، نیروگاه های زیست گاز شیراز و مشهد نمونه ای از این نیروگاه هاست.

۳۰- پوسال (کمپوست) چیست؟
جواب: پوسال (کمپوست) نوعی کود آلی و طبیعی است که در اثر فرایندهای زیستی حاصل می شود.

۳۱- روش به دست آمدن پوسال (کمپوست) را بنویسید.
جواب: این کود آلی در اثر پوسیده شدن و تجزیه بقایای گیاهی مانند سبزی ها، میوه ها، علف ها، برگ ها و پسماند های خانگی و شهری با روش خاصی به دست می آید. به این کود، خاکبرگ هم می گویند. در گذشته نیز کشاورزان از فضولات انسانی و حیوانی، کود تهیه می کردند و با آن خاک را قوت می بخشیدند.

۳۲- مهم ترین کاربردهای پوسال (کمپوست) را نام ببرید.
جواب: کودی که از پسماند های کشاورزی و خانگی و خوراکی تهیه می شود، بسیار مغذی است و می توان در باغداری، کشاورزی و تقویت خاک باغچه و گلدان از آن استفاده کرد.

۳۳- چرا بسیاری از موادی که در سطل یا کیسه زباله وجود دارد لازم نیست از گورستان های زباله سرد ریبیاورند؟
جواب: بسیاری از موادی که در سطل یا کیسه زباله شما وجود دارند، لازم نیست از گورستان زباله سر در بیاورند یا سوزانده شوند؛ زیرا می توان از این چیزهای کهنه، محصولات جدید و قابل استفاده تولید کرد.

۳۴- کدام پسماند ها قابل تبدیل به مواد جدید هستند؟

جواب: انواع بسته بندی ها، کاغذ، مقوا، قوطی های کنسرو و رب، بطری های پلاستیکی، شیشه، قطعات پلاستیکی و کیسه نایلون، قابل تبدیل به مواد جدید هستند.

۳۵- در کارخانه های بازیافت چه کارهای انجام می شود؟

جواب: در کارخانه های بازیافت، کاغذهای مصرف شده را به خمیر تبدیل می کنند و دوباره از آن کاغذ درست می کنند. شیشه ها، قوطی های آلومینیومی، ظروف پلاستیکی و بطری های آب و شیر و مانند آن را در کوره های بسیار داغ ذوب می کنند و در قالب می ریزند و یا به ورقه هایی تبدیل می کنند و سپس از آن ها محصولات جدیدی می سازند.

۳۶- چرا بازیافت می کنیم؟

جواب: الف- موادی مانند روزنامه، قوطی های آلومینیومی، بطری پلاستیکی و ... که روزانه از آنها استفاده می کنیم، همگی از زمین به دست می آیند. به عبارت دیگر برای تولید آنها از منابع طبیعی استفاده می شود. بازیافت موجب حفاظت از منابع و صرفه جویی در مصرف آن می شود.

ب- بازیافت موجب صرفه جویی در مصرف انرژی می شود. چون استخراج مواد از زمین قبلاً یک بار انجام شده و به علاوه برای تبدیل مواد استفاده شده به مواد نو، کم تر انرژی مصرف می شود. برای مثال تولید آلومینیوم بازیافت شده ۹۰ درصد انرژی کمتری از تولید آن از سنگ معدن نیاز دارد.

پ- بازیافت موجب کاهش آلودگی هوا می شود. برای مثال تولید شیشه با مواد بازیافت شده آلودگی تولید را ۱۴ درصد تا ۲۰ درصد کاهش می دهد و یا یک قوطی آلومینیومی با مواد بازیافت شده ۹۵ درصد نسبت به ساختن آن از مواد خام کم تر آلودگی ایجاد می کند.

ت- از پخش و پراکنده شدن موادی چون پلاستیک در طبیعت که زیان های جبران ناپذیری برای آب و خاک و موجودات زنده به وجود می آورد، جلوگیری می کنند همانطور که می دانید مواد آلی و بقایای گیاهی و جانوری در خاک تجزیه می شوند؛ اما برخی مواد مصنوعی سال ها زمان نیاز دارند که تجزیه شوند و به اصطلاح تجزیه ناپذیرند.

۳۷- هرم را توضیح دهید.

این هرم مربوط به هرم پسماند می باشد. در راس هرم بیشترین مطلوبیت را می بینیم و در قاعده هرم حداقل مطلوبیت را می توان دید. بهترین کار برای کاهش تولید زباله بر طبق هرم پسماند این است که یا زباله تولید نشود و یا زباله کمی تولید شود که به آن بازگاهی گفته می شود و یا باز مصرف زباله و یا بازیافت و یا تولید انرژی از زباله و حداقل مطلوبیت، دفن یا انهدام زباله می باشد.

نمونه سوال های امتحانی متن درس ۶ ششم انسان و محیط زیست یازدهم

۱ (سنجاب ایرانی چه تاثیری بر درختان بلوط دارد؟

پاسخ: سنجاب‌ها که از میوه بلوط استفاده می‌کنند تعدادی از دانه‌ها را (برای زمستان) در جاهای متفاوت دفن می‌کنند که تعدادی از آن‌ها در فصل بهار روئیده و سبب گسترش جنگل بلوط می‌شود.

۲ (نتیجه استفاده از سم د.د.ت (DDT) در کشور برونئی برای کاهش جمعیت پشه مالاریا که موجب مرگ زنبورهای وحشی هم شد، چه بود؟

پاسخ: فرو ریختن سقف کاهگلی خانه‌ها (چون زنبورها لاروهایی که کاهگل سقف خانه را می‌خورند را شکار می‌کردند و این زنبورها هم در اثر سم مردند) و شیوع بیماری طاعون بود.

۳ (شناخت ..... مهم ترین گام برای پیشگیری از اقدام نادرست در ارتباط با محیط زیست است.

پاسخ: تنوع زیستی

۴ (برای توصیف گوناگونی حیات واژه ..... را به کار می‌برند.

پاسخ: تنوع زیستی

۵ (علت کاربرد واژه تنوع زیستی را بنویسید.

پاسخ: برای توصیف گوناگونی حیات، واژه تنوع زیستی را به کار می‌برند.

۶ (تنوع زیستی در چند سطح بررسی می‌شود؟

پاسخ: سه سطح بوم سازگان، گونه، ژن (تنوع زیستی معمولا در سه سطح بوم سازگان، گونه و ژن بررسی می‌شود)

۷ (تعریف گونه را بنویسید؟

پاسخ: به مجموعه‌ای از جانداران شبیه به هم می‌گویند که با یکدیگر آمیزش می‌کنند و زاده‌های زیستا و بارور به وجود می‌آورند.

۸ (عامل تعیین کننده صفات چیست؟

پاسخ: ژن

۹ (اهمیت تنوع ژن چیست؟

پاسخ: در سازگاری افراد گونه با شرایط محیطی نقش دارد و در نتیجه باعث حفظ گونه می‌شود.

۱۰ (بوم سازگان چیست؟ (با مثال)

پاسخ: به مجموع جانداران، عوامل غیر زنده و ارتباط متقابل آنها که در یک محیط زندگی می کنند بوم سازگان می گویند، مثل یک گلدان یا یک اقیانوس.

۱۱ (چه فعالیتهایی (مشاغلی) به تنوع زیستی وابستگی دارند؟

پاسخ: صیادی، جمع آوری گیاهان دارویی و چرای دام در مراتع

۱۲ (اهمیت تنوع زیستی را بنویسید.

پاسخ: مشاغل یا فعالیت هایی مانند صیادی، جمع آوری گیاهان دارویی و چرای دام در مراتع، وابسته به تنوع زیستی است.

۱۳ (نتیجه از بین رفتن هر گونه جاندار چیست؟

پاسخ: با از بین رفتن هر گونه جاندار، بهره و آنچه را می توانستیم از آن بیاموزیم از دست می دهیم.

۱۴ (وظیفه انسان در مقابل هر جاندار چیست؟

پاسخ: هر جاندار به خودی خود حق زندگی دارد و انسان به عنوان اشرف مخلوقات وظیفه دارد از حیات آنها حمایت کند.

۱۵ (کاربرد زالو درمانی در چیست؟

پاسخ: زالو ماده ضد انعقاد خون دارد و می تواند در رفع لخته های خونی به کار رود.

۱۶ (برای ساخت افشانه ها در صنایع متفاوت از کدام موجود زنده الگو برداری شده است؟

پاسخ: از سوسک بمباران کننده (که ترکیب داغ و سمی را به شدت به سوی دشمن پرتاب می کند)

۱۷ (کاربرد کفشدوزک در زندگی ما چیست؟

پاسخ: استفاده از کفشدوزک ها که حشره های آفت را می خورند سبب کاهش مصرف مواد شیمیایی در مبارزه با آفات می شود.

۱۸ (۸۰۰۰ گونه گیاهی آونددار که در ایران شناسایی شده معادل چه نسبتی از گونه های گیاهی قاره اروپاست؟

پاسخ: معادل ۸۰ درصد گونه های گیاهی قاره اروپاست.

۱۹ (تنوع زیستی بالا و ارزشمند ایران را توضیح دهید.

پاسخ: حدود ۸۰۰۰ گونه گیاه آونددار در ایران شناسایی شده اند. این تعداد، معادل ۸۰ درصد گونه های گیاهی

قاره اروپاست. بسیاری از این گونه‌ها، بومزاد یا انحصاری ایران و عناصر با ارزش و سرمایه‌های ملی محسوب می‌شوند.

۲۰ (گونه بوم زاد چیست؟)

پاسخ: به گونه‌هایی که منحصر به یک منطقه جغرافیایی خاص اند و در جای دیگر وجود ندارند، گونه‌های بومزاد گویند.

۲۱ (تعداد جانوران مهره دار و بی مهره در ایران را بنویسید.)

پاسخ: در ایران بیش از ۱۱۷۰ گونه جانور مهره‌دار و تعداد فراوانی جانور بی‌مهره وجود دارد.

۲۲ (نقاط داغ تنوع زیستی به چه مفهومی به کار می‌رود؟)

پاسخ: مناطقی در کره زمین وجود دارند که علاوه بر داشتن تنوع گونه‌ای زیاد، زیستگاه تعداد فراوانی از گونه‌های بومزادند که بعضی از آنها در خطر انقراض اند به این مناطق نقاط داغ تنوع زیستی می‌گویند. مثل جنگل‌های ارسباران - البرز - کوه‌های شمال شرق ایران و رشته کوه‌های زاگرس

۲۳ (مهمترین نقاط داغ ایران در کجای ایران قرار دارد؟)

پاسخ: جنگل‌های ارسباران، البرز، کوه‌های شمال شرق ایران و رشته کوه‌های زاگرس، در بخشی از این نقاط قرار دارند.

۲۴ (انقراض چیست؟)

پاسخ: اگر محیط زیست برای حیات جانداران مناسب نباشد ممکن است گونه به طور کامل نابود شود به این پدیده انقراض می‌گویند.

۲۵ (وضعیت انقراض گونه‌های گیاهی و جانوری در جهان امروزی را بنویسید.)

پاسخ: انقراض از ابتدای شکل‌گیری حیات روی کره زمین وجود داشته است؛ اما امروزه سرعت از بین رفتن گونه‌ها افزایش یافته است.

۲۶ (مور خوش یا مهر خوش از گونه‌های بوم زاد ایران در استان ..... است.)

پاسخ: هرمزگان

۲۷ (از کمیاب‌ترین افعی‌های جهان که در ایران زندگی می‌کند کدام است و در کدام قسمت ایران زندگی می‌کند؟)

پاسخ: افعی لطیفی یا دماوندی است که در بخش کوچکی از البرز مرکزی زندگی می‌کند.

۲۸ (چند مورد از جانوران در حال انقراض را نام ببرید.)

پاسخ: تمساح تالابی یا پوزه کوتاه، گوزن زرد ایرانی، لاک پشت پوزه عقابی، خرس سیاه، افعی لطیفی یا دماوندی

۲۹) عوامل تهدید کننده تنوع زیستی را نام ببرید؟

پاسخ: تخریب زیستگاه؛ برداشت بی‌رویه و استفاده ناپایدار؛ آلودگی محیط زیست؛ گونه‌های بیگانه مهاجم؛ تغییر اقلیم

۳۰) (مهمترین عامل از دست رفتن تنوع زیستی، ..... است.

پاسخ: تخریب زیستگاه

۳۱) (تخریب زیستگاه به چه شکل‌هایی انجام می‌شود؟

پاسخ: به صورت قطعه قطعه شدن، کاهش کیفیت، تغییر شکل کامل یا حذف زیستگاه

۳۲) (عوامل موثر در تخریب زیستگاه را نام ببرید؟

پاسخ: تبدیل محیط‌های طبیعی به زمین‌های کشاورزی یا مسکونی، خشک کردن تالاب‌ها و دریاها برای احداث سازه‌ها، جاده و سدسازی از عوامل تخریب زیستگاه‌ها هستند.

۳۳) (برداشت بی‌رویه از تنوع زیستی چیست؟

پاسخ: منظور از برداشت بی‌رویه این است که سرعت برداشت و بهره‌برداری از تنوع زیستی بیش از سرعت بازسازی آن باشد.

۳۴) (در چه حالتی استفاده ما از تنوع زیستی ناپایدار است؟

پاسخ: در صورت برداشت بی‌رویه

۳۵) (نمونه‌هایی از برداشت بی‌رویه را نام ببرید؟

پاسخ: چرای بی‌رویه دام‌ها، شکار غیرقانونی و صید انبوه.

۳۶) (پیامدهای صید انبوه ماهی را بنویسید.

پاسخ: صید انبوه ماهی، افزون بر کاهش جمعیت ماهی‌ها، حیات‌گونه‌های غیر خوراکی را نیز تهدید می‌کند.

۳۷) (آلودگی محیط زیست به سه شکل زندگی جانداران را تهدید می‌کند آنها را نام ببرید؟

پاسخ: الف) باعث مرگ افراد گونه

ب) تاثیر بر شرایط تولیدمثلی و کاهش جمعیت گونه

ج) باعث تولید جانداران با ناهنجاری‌های مادرزادی.

۳۸) (گونه بیگانه مهاجم به چه گونه‌هایی می‌گویند؟ (گونه بیگانه چیست؟)

پاسخ: اگر گونه ای وارد زیستگاهی شود که به طور طبیعی در آنجا زندگی نمی کند برای آن زیستگاه گونه بیگانه محسوب می شود که در بسیاری از موارد این گونه های بیگانه به گونه مهاجم تبدیل می شوند.

۳۹ (کدام یک از گونه های زیر در زیستگاه با سرعت بیشتری رشد و تکثیر می یابند؟

الف) گونه های بومی

ب) گونه بیگانه مهاجم

پاسخ: ب) گونه بیگانه مهاجم

۴۰ (کدام یک از گونه های زیر در زیستگاه ها در استفاده از منابع موفق تر عمل می کنند؟

الف) گونه های بومی

ب) گونه بیگانه مهاجم

پاسخ: ب) گونه بیگانه مهاجم

۴۱ (نتیجه تبدیل گونه بیگانه به گونه مهاجم چیست؟

پاسخ: گونه های بیگانه به سرعت در زیستگاه جدید رشد و تکثیر می یابند و حیات گونه های بومی را به خطر می اندازند.

۴۲ (تغییر اقلیم چه تاثیری بر تنوع زیستی دارد؟

پاسخ: تغییر اقلیم باعث تغییر محدوده جغرافیایی پراکنش گونه ها؛ زمان تولیدمثل جانوران؛ طول دوره رشد؛ فراوانی آفات و بیماری ها و زمان مهاجرت گونه های جانوری می شود.

۴۳ (تغییر دما و الگوهای بارشی، باعث تغییر ..... می شود.

پاسخ: اقلیم

۴۴ (از جمله گونه هایی که به علت تکثیر آسان، تنوع زیستی تالاب های شمال کشور را در معرض خطر قرار می دهد کدام است؟

پاسخ: گیاه سنبل آبی

۴۵ (راکن، بومی ایران (است - نیست)

پاسخ: نیست

۴۶ (علل تکثیر سریع راکن در استان های شمال ایران چیست؟

پاسخ: نداشتن دشمن طبیعی در منطقه و همه چیز خوار بودن

۴۷) (از پرندگان نادر ایرانی در معرض انقراض ..... است.

پاسخ: هربره

۴۸) (بهره برداری پایدار یعنی چه؟

پاسخ: یعنی هم نیازهای ساکنین کنونی زمین تامین شود و هم تنوع زیستی به بهترین شکل به آیندگان منتقل شود تا پاسخگوی نیاز آنها باشد.

۴۹) (راه کارهای حفاظت از محیط زیست و تنوع زیستی آن کدامند؟

پاسخ: ایجاد مناطق حفاظت شده؛ ایجاد بانک ذخایر زیستی؛ استفاده از تجربه‌های موفق در حفاظت؛ داشتن باور سازگار با محیط زیست

۵۰) (اینکه در سراسر دنیا مناطقی مناسب برای زیست جانوران و رستنی‌ها تحت حفاظت قرار می‌گیرند، به چه نامی معروف است؟

پاسخ: مناطق حفاظت شده

۵۱) (در ایجاد بانک ذخایر زیستی چه عملی صورت می‌گیرد؟

پاسخ: حفظ می‌شوند تا در صورت لزوم امکان بخش‌هایی از جانداران مثل دانه گیاهان یا بخشی از بافت‌های بدن جانوران در شرایط خاص تحقیق یا حتی احیای آن جانداران فراهم شود.

۵۲) (از تجربه‌های موفق در حفظ تنوع زیستی در ایران کدام مورد است؟

پاسخ: احیای گوزن زرد ایرانی

۵۳) (چرا جمعیت گوزن زرد ایرانی به شدت کاهش یافته بود؟

پاسخ: به دلایل متفاوت از جمله کاهش زیستگاه و شکار

۵۴) (مردم استان سیستان و بلوچستان تمساح تالابی یا پوزه کوتاه را ..... می‌نامند.

پاسخ: گاندو

۵۵) (چه عاملی باعث شده، تمساح تالابی در ایران نسبت به پاکستان و هند زندگی بهتری داشته باشد؟

پاسخ: به دلیل باور (سازگار با محیط زیست) روستاییان سیستان و بلوچستان که باور دارند گاندو آب را پاکیزه نگه می‌دارد و نباید به آن آسیب برسانند.

۵۶) (وظیفه من در حفظ تنوع زیستی چیست؟

پاسخ: ۱- تلاش می‌کنم کاری انجام ندهم که به تنوع زیستی آسیب برساند.

۲- آنچه از تنوع زیستی می دانم به دیگران نیز می گویم.

۳- تنوع زیستی محل زندگی ام را مطالعه می کنم.

۵۷ (مسئولان، برای حفظ تنوع زیستی چه باید انجام دهند؟)

پاسخ: از ورود و خروج گونه‌های گیاهان و جانوران به کشور به طور غیر قانونی جلوگیری کنند.
اقدام مناسب برای حفظ تنوع زیستی را انجام دهند.
در اجرای طرح‌های عمرانی از آسیب به تنوع زیستی بپرهیزند.

۵۸ (درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را تعیین کنید.

الف) گونه‌های بوم زاد، منحصر به یک منطقه جغرافیایی خاص اند و در جای دیگری وجود ندارند.

ب) مهم‌ترین عامل از دست رفتن تنوع زیستی، تخریب زیستگاه است.

ج) تغییر دما و الگوهای بارشی، هیچ تاثیری روی اقلیم ندارد.

پاسخ: الف: درست

ب: درست

ج: نادرست

۵۹ (پیامدهای تغییر اقلیم بر گونه‌های گیاهی و جانوری را بنویسید.

پاسخ: تغییر دما و الگوهای بارشی، باعث تغییر اقلیم و در نتیجه تغییر محدوده جغرافیایی پراکنش گونه‌ها می‌شوند. همچنین زمان تولید مثل جانوران، طول دوره رشد، فراوانی آفات و بیماری‌ها، و زمان مهاجرت گونه‌های جانوری نیز با تغییر اقلیم، تغییر می‌کند.

۶۰ (پیامدهای صید انبوه ماهی را بنویسید.

پاسخ: صید انبوه ماهی، افزون بر کاهش جمعیت ماهی‌ها، حیات گونه‌های غیر خوراکی را نیز تهدید می‌کند.

۱- گردشگری را تعریف کنید.

جواب: سفر و فعالیتی که خارج از محل زندگی انجام می شود و فرد برای حداقل یک روز و حداکثر یک سال جهت تفریح و اهدافی دیگر در مکانی غیر از محل زندگی اقامت و گشت و گذار می نماید.

۲- مهم ترین اهداف گردشگران خارجی و داخلی از سفر به ایران را نام ببرید.

جواب: انواع جاذبه های طبیعی، فرهنگی و تاریخی در ایران، علاوه بر گردشگری داخلی، هدفی ارزشمند برای گردشگری خارجی به شمار می رود.

۳- مزایای توسعه منطقی گردشگری را بنویسید.

جواب: ۱- گردشگری نقش مؤثری نیز در شکوفایی اقتصادی، فرهنگی و سیاسی کشورهای میزبان ایفا می کند. از زمان ورود یک گردشگر، او برای تأمین غذا و اقامت، رفت و آمد، تفریح و گشت و گذار، خرید سوغات و دیدن جاذبه های یک منطقه هزینه می کند.

۲- ارائه خدمات گردشگری، ایجاد فرصت هایی برای جذب سرمایه و مشاغل نوین مانند تأسیس مهمان پذیرها (بزرگ و کوچک)، مراکز پذیرایی، شرکت های خدمات مسافرتی و گردشگری و... در جوامع میزبان می شود.

۳- گردشگری با چه عواملی رابطه تنگاتنگ دارد؟

جواب: گردشگری با امنیت سیاسی، اقتصادی و احترام متقابل رابطه تنگاتنگی دارد.

۴- چرا گردشگری از بعد فرهنگی و اجتماعی مهم است؟

جواب: گردشگری از بعد فرهنگی و اجتماعی نیز مهم است، زیرا جوامع و کشورهای میزبان می توانند از طریق گردشگران به ترویج زبان، فرهنگ و رسوم اجتماعی خود بپردازند.

۵- دو نمونه از نحوه برخورد با جاذبه های گردشگری را بنویسید.

جواب: برخورد منفی مانند گروه های افراطی تکفیری مانند داعش در کشورهای عراق، سوریه و منطقه حجاز آثار تاریخی بی شماری را نابود کردند.

برخورد مثبت مانند شهرستان شوشتر، به واسطه وجود سازه های آبی تاریخی و سایر اماکن فرهنگی و توجه مسئولان در حال حاضر با ظرفیت سازی لازم به یکی از اهداف گردشگری ایران تبدیل شده است.

۶- پیشینه گردشگری در ایران را توضیح دهید.

جواب: ایران یکی از کشورهایی است که قدمت طولانی در گردشگری دارد. موقعیت جغرافیایی، تنوع نژادی، زبانی، قومی، فرهنگی، جاذبه های طبیعی و متنوع و همچنین ویژگی های اخلاقی مردم و علاقه به سیر و سفر از عوامل اصلی گردشگری در ایران محسوب می شود.

۷- کاروانسرا را تعریف کنید.

جواب: کاروانسرا ها منازلی در بین مسیرهای طولانی بودند. مردم و کاروان های تجاری در این منازل اقامت می کردند. این کاروانسرا ها امکانات متفاوتی داشتند.

۸- وضعیت امروزی کاروانسرا های ایران چگونه است؟

جواب: امروزه با بازسازی برخی از این کاروانسرا ها آنها را به محل اقامت مسافران تبدیل نموده اند.

۹- روز آشتی با طبیعت چه روزی است؟

جواب: سیزده به در، روز آشتی با زمین و طبیعت است.

۱۰- علل برگزاری مراسم سیزده به در در ایران باستان چیست؟

جواب: سیزده به در، سیزدهمین روز فروردین ماه و از جشن های نوروزی است. ایرانیان باستان در آغاز سال نو، پس از دوازده روز جشن و شادی به نشانه دوازده ماه سال، در روز سیزدهم با رفتن به دامان طبیعت و همزیستی با آن خود را برای سالی نیکو و پر از برکت آماده می کردند.

۱۱- سفرنامه نویسی چیست؟

جواب: سفرنامه نویسی سبکی ادبی است که در آن شخص، دیده ها، شنیده ها، جزئیات، احساسات و رخدادهای دوران سفر را برای دیگران می نگارد.

۱۲- آثار نامطلوب گردشگری بدون برنامه ریزی و مدیریت را بنویسید.

جواب: الف- گاهی گردشگران بناهای تاریخی را تخریب می کنند. برای مثال قطعه ای از یک اثر تاریخی را بر می دارند و به عنوان یادگاری با خود می برند. آثار هنری را از مساجد، صومعه ها، کلیساها و معابد برمی دارند. کاشی ها را از دیوارها در می آورند و نام خود را روی دیوارهای باستانی و آثار طبیعی حک می کنند. از اصلی ترین پیامدهای حضور گردشگر، ایجاد تغییرات و تخریب ها در چشم اندازها و منظر های طبیعی است که قطعاً در دراز مدت نقشی اساسی در تغییر محیط زیست هر منطقه دارد.

ب- استفاده بی رویه از منابع طبیعی، آب و سایر اجزای زنده و غیره زنده محیط زیست می تواند یکی دیگر از آثار نامطلوب گردشگری بدون برنامه ریزی و مدیریت باشد.

پ- در برخی از مناطق گردشگری، انواع اماکن اقامتی، مجتمع های گردشگری و تجاری ساخته می شوند که بدون توجه به شرایط طبیعی و توان محیط زیست توسعه می یابند. گاهی اوقات ورود به پهنه های بومی شرایط را برای مردم محلی نیز غیر قابل تحمل می کند.

۱۳- بوم گردشگری چیست؟

جواب: بوم گردشگری یک مسافرت مسئولانه به مناطق طبیعی است که محیط زیست را حفظ می کند و در ارتقای سطح زندگی مردم محلی نقش بسزایی دارد.

۱۴- انواع بوم گردشگری را بنویسید.

جواب: بوم گردشگری انواع مختلفی از گردشگری را شامل می شود که می تواند حتی یک سفر علمی یا گذراندن تعطیلات آخر هفته در حومه یک شهر یا روستا باشد. تمام انواع گردشگری به نوعی می توانند در طبقه بندی بوم گردشگری بگنجانند.

۱۵- معنای عام بوم گردشگری را بنویسید.

جواب: در مفهوم عام، بوم گردشگری شامل گشت و گذار در محیط های طبیعی و بکر دارای عناصر طبیعی منحصر به فرد است، برای مثال گردش در غارها، کوه ها، آبشارها، بیابان ها، کویرها، جنگل ها، تندرا و دیگر عوارض و پدیده های طبیعی.

۱۶- در چه صورتی بازدید از مکان های تاریخی و باستانی از مصادیق بوم گردشگری است؟

جواب: اما بازدید از مکان های تاریخی و باستانی با انواع فرهنگ ها و قومیت ها که جنبه های زیبایی شناختی و فرهنگی دارد، اگر سازگار با حفظ و حمایت از محیط زیست باشد نیز از مصادیق بوم گردشگری است.

۱۷- سه ویژگی بوم گردشگری را بنویسید.

جواب: الف- سفری که حامی حفاظت از تنوع زیستی و محیط زیست و با حداقل آثار نامطلوب محیط زیستی باشد.

- ب- سفری که برای جوامع میزبان محلی سودمند باشد.
پ- سفری که به درک و فهم عمیق از طبیعت و محیط زیست منجر شود.

۱۸- هدف اصلی بوم گردشگری چیست؟

جواب: در واقع دست یابی به پایداری محیط زیست هدف اصلی بوم گردشگری است.

۱۹- برای دست یابی به توسعه پایدار گردشگری چه اقداماتی لازم است؟

جواب: برای دستیابی به توسعه پایدار گردشگری ارائه انواع آموزش ها بسیار اهمیت دارد، به طوری که فرهنگ گردشگران به سمت حفظ و حمایت از محیط زیست سوق داده شود.

۲۰- درک ساده از بوم گردشگری چیست؟

جواب: شاید درک ساده ای از بوم گردشگری تنها وقت گذرانی و انجام هر فعالیتی در طبیعت باشد. مانند تاب بستن بر درخت

۲۱- چرا مزارع روستایی از مقاصد بوم گردشگری است؟

جواب: مزارع روستایی به منظور حمایت از کشاورزی پایدار بومی در کشورهای محروم برای کشت و پرورش انواع گونه های خاص گیاهی و جانوری نیز از مقاصد بوم گردشگری هستند.

۲۲- مهم ترین اهداف بوم گردشگری در جوامع در معرض خطر را بنویسید.

جواب: برخی از اهداف بوم گردشگری به حفاظت از زمین و معیشت جوامع در معرض خطر به دلیل توسعه ناپایدار صنعت، جنگل زدایی و غیره تمرکز می کنند.

۲۳- مهم ترین اقدامات بوم گردشگری در جوامع در معرض خطر را بنویسید.

جواب: در این جهت تعامل با مردم محلی برای کاشت درختان، توسعه معاملات محلی، تجهیز خانه ها و ارائه آموزش های لازم برای ارتقای آگاهی، حفظ و احترام به محیط زیست و فرهنگ مردم محلی انجام می شود.

۲۴- مناطق تحت حفاظت ایران توسط سازمان محیط زیست کشور را نام ببرید.

جواب: الف- پارک های ملی

ب- آثار طبیعی ملی

پ- منطقه حفاظت شده

ت- پناهگاه حیات وحش

۲۵- پارک ملی را تعریف کنید.

جواب: به محدودهای از منابع طبیعی کشور گفته می شود که نمایانگر نمونه های برجسته ای از مظاهر طبیعی ایران است. پارک های ملی به منظور حفظ و ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی و رشد رستنی ها در شرایط کاملاً طبیعی تحت حفاظت قرار می گیرند. گردشگری در پارک های ملی با رعایت قوانین و مقررات سازمان حفاظت محیط زیست و در مناطق مشخص شده انجام می شود.

۲۶- آثار طبیعی ملی را تعریف کنید.

جواب: پدیده ها یا مجموعه های گیاهی و جانوری به نسبت کوچک، جالب، کم نظیر، استثنایی و غیرقابل جایگزین که دارای ارزش های حفاظتی، علمی، تاریخی یا طبیعی هستند.

۲۷- منطقه حفاظت شده را تعریف کنید.

جواب: اراضی که از نظر حفاظت دارای ارزش استراتژیک است و به منظور حراست، ترمیم و احیای حیات جانوری و گیاهی و جلوگیری از انهدام تدریجی آنها انتخاب می شوند. این مناطق که نسبتاً وسیع هستند برای فعالیت های تفرجگاهی و گردشگری براساس مقررات و محدودیت های تنظیم شده مورد استفاده قرار می گیرند.

۲۸- پناهگاه حیات وحش را تعریف کنید.

جواب: مناطقی از انواع زیستگاه های نمونه اند که برای حمایت از جمعیت گونه های حیات وحش که اهمیت ملی دارند، انتخاب می شوند. این مناطق، محیط های مناسبی برای فعالیت های آموزشی و پژوهشی محسوب میشوند. فعالیت های گردشگری کنترل شده و در ابعاد محدود در پناه گاه ها مجاز است.

۲۹- برخی از قوانین و مقررات مناطق حفاظت شده ایران را بنویسید.

جواب -: تیراندازی و شکار در پارک های ملی ممنوع است.
موجب از بینچرای دام، قطع درختان، بوته کنی، تجاوز و تخریب محیط زیست و به طور کلی هر عملی که رفتن رستنی ها و تغییر بومسازگان (اکوسیستم) شود، در پارک ملی و آثار طبیعی ملی ممنوع است.
- هرگونه بهره برداری در پناهگاه های حیات وحش و مناطق حفاظت شده بدون مجوز ممنوع است.
سازمان حفاظت ورود به مناطق تحت حفاظت و عبور از آنها به استثنای جاده های عمومی تابع دستورالعمل محیط زیست خواهد بود.

۳۰- توسعه پایدار چیست؟

جواب: توسعه پایدار توسعه ای است که نیازهای فعلی جامعه را برآورده می سازد، بدون آنکه به نیازهای نسل های آینده صدمه ای وارد شود.

۳۱- گردشگری پایدار چیست؟

جواب: گردشگری پایدار به معنای رسیدن به رشد در شیوه حفظ طبیعت، محیط زیست، فرهنگ، تاریخ و تمدن در جوامع است. میان گردشگران، جوامع میزبان، جاذبه های گردشگری و محیط زیست، ارتباطی متقابل و پیچیده وجود دار

۳۲- گردشگری مسئولانه یعنی چه؟

جواب: گردشگری مسئولانه یعنی همانطور که ما وقتی به مهمانی می رویم، خانه میزبان خود را آلوده یا تخریب نمی کنیم پس باید همین رفتار را هنگام گردشگری نیز رعایت کنیم. اگر چه بابت سفرمان هزینه پرداخت می کنیم، اما این موضوع باعث نمی شود که به میزبان بی احترامی کنیم یا خانه او را خراب کنیم. از طریق ارتباط بیش تر با زندگی مردم محلی و درک مسائل فرهنگی، اجتماعی و محیط زیستی، گردشگران لذت بیش تری می برند. مسئولیت پذیری هنگام گردشگری نشانه سطح فرهنگی و تربیتی یک جامعه است.